

Kitaaba Daani'el - Lakkoofsa Dhibba Tokko fi Sagaltama Jaha

Walfakkaatuu Raajii fi Gadda Waaqummaa: Imala Mul'ataa Uummata Guyyaa Dhumaa Waaqayyoo Mul'ata 10 keessatti

Jeff Pippenger
2024-04-27

Mul'ata Macaafa Mul'ataa boqonnaa kudhan keessatti, bakka seenaa ergaa ergamoota jalqabaa fi lammaffaa itti fakkeeffamee dhihaate sanatti, Yohannis akka mallattoo saba Waaqayyoo guyyoota dhumaa ta'eetti, seenaa inni mallattoo ta'een bakka bu'e keessatti abdiin kutannaan akka jiru dursee itti himame; abdiin kutannaan sunis qaama seenaa ergamoota jalqabaa fi lammaffaa kan hubannaa warra Millerite irraa cufamee ture, amantii isaanii qoruuf ture.

Sagaleen ani samii irraa dhaga'e sunis deebi'ee na dubbatee, “Dhaqiiiti kitaabicha xinnaa harka ergamaa galaana irraafi lafa irra dhaabatee jiru sanaa keessatti banamee jiru fudhadhu” naan jedhe. Anis gara ergamichaatti dhagee, “Kitaabicha xinnaa naa kenni” isaan jedhe. Innis naan jedhe, “Fudhadhuutii nyaadhu; garaa kee ni hadheessa, afaan kee keessatti garuu akka dammaa ni mi'aawa.” Anis kitaabicha xinnaa harka ergamichaa keessaa fudhadhee nyaadhe; afaan koo keessatti akka dammaa mi'aa'aa ture; akkuman isa nyaadheen isaan koo ni hadhaa'e. Mul'ata Yohaannis 10:8–10.

Keeyyata kudhan, Yohaannis seenaa irraa jalqabee Hagayya 11, 1840, yeroo ergamaan jabaan sun kitaaba xinnoo harka isaa keessatti qabatee bu'e, hamma Guyyaa Abdiin Guddaa irraa Kufuu Onkoloolessa 22, 1844 tti ni bakka bu'a. Inni seenaa sana fakkeenyaan bakka bu'uu isaa dura, “sagalee” inni “samii irraa dhaga'e” isa beeksisuun, yeroo inni kitaaba xinnoo sana nyaatu, “inni garaa kee ni hadheessa, garuu afaan kee keessatti akka dammaa ni mi'aawa” jedhametti itti himama. Abdiin irraa kufuun hadhaa'aan sun isa amantii warra Miilerii qorate ture; abdiin irraa kufuu sana utuu hin dhufin isaanii dura akka beekan gochuun isaanii hin caalle ture. Garuu Yohaannis saba guyyoota dhumaa, isa ta'ee ergaa ergamaa tokkoffaa fi lammaffaa seenaa isaanii ta'an akkaataa isaanii keessatti ibsaman wajjin walqabatan sirriitti beeku irraa barbaadamu, bakka ni bu'a.

Seenaa qulqulluun sun akka qormaanni tokko saba guyyaa dhumaa irratti dhufu addaan baasa; qormaanni sunis waan tokko irratti hundaa'a kan isaan qormaata sana dura dursanii hubachuun isaanii kan isaanif caalu hin turre irratti hundaa'e ta'a; ta'us garuu muuxannoo Milleroota sanaan wal fakkaataa guutummaatti miti, jechuunis ibsa taateewwan ergamaa jalqabaa fi lammaffaaatiin bakka bu'anii mul'atan wajjin guutummaatti wal sima; sababiin isaas guurri torbanis akkasumas, “taateewwan gara fuulduraa tartiiba isaanii keessatti ifa ta'an” bakka bu'u.

Madda bu'uura seenaa Miileroota beekuun barbaachisaa ta'us, sabni Waaqayyoo warri bara dhumaa ibsa walitti aansaa taateewwanii isauma Miileroonni guutan sana ni guutu turan; garuu wanti Miileroota qore, kan isaaniif duraan dursee beekuun gaarii hin taane sun, qormaata gara biraa

ta'a ture; innis elementii yeroo ga'uun Leencichi qomoo Yihudaa Mul'ata Yesuus Kiristoos hiikuuf chaappaa irraa hiikuutti geesse suniin fidame, inni kunis seenaa dhokataa Daani'el boqonnaa kudha tokko, lakkoofsa afurtama keessatti raawwatama.

Wanti kan cufamee ture, uummata Waaqayyoo bara dhumaa qoruudhaaf kan qophaa'e ture; qorichis mallattoo daandii iddoo warri Miller qoratamanitti walii galu ture; jechuunis, raawwii jalqabaa keessatti seenaa warra Miller keessatti ta'e yookaan raawwii isa dhumaa bara dhumaa keessatti ta'e, qaqaawee torban sun "ibsa taateewwanii" kan ta'e si'a ta'u, "kan tartiiba isaanii keessatti mul'ifamu" ture.

Wanti baay'inaan hin hubatamin keessaa tokko, akkuma Yohaannis bu'uu Kiristoos isa kitaaba xinnaa wajjin qabu kan Hagayya 11, 1840 irraa eegalee hamma Gaddisiisa Guddaa Onkololeessa 22, 1844tti seenaa isaa bakka bu'utti, seenaa isumaas akkasuma bu'uu ergamaa lammaffaa kan Ebla 19, 1844 irratti bakka bu'ameera. Gaddisiisni inni jalqabaa akka gaddisiisa Yohaanniisitti hubatamuu danda'a; inni Hagayya 11, 1840 irratti kitaaba xinnaa erga nyaatee booda, Ebla 19, 1844 irratti gaddisiisa isa mudate. Yommuu gaddisiisni sun dhufe, ergamaan lammaffaan "barreeffama" harka isaa keessatti qabatee bu'e.

"Maleekaan jabaan guddaan kan biraa gara lafaa bu'uuf ergame. Yesus harka isaa keessa barruu tokko kaa'e; innis yeroo gara lafaa dhufe sagalee guddaadhaan, 'Baabilon kufteerti, kufteerti' jedhe. Sana booddee warra abdiin kutatan sana irra deebi'anii ija isaanii gara samii ol kaasanii, mul'achuu Gooftaa isaanii amantii fi abdiin wajjin eeggachaa jiran arge. Garuu baay'een isaanii akka nama rafee, akka nama of wallaalee keessa tureetti fakkaatan; ta'us fuula isaanii irratti mallattoon gadda gadi fagoo ta'e mul'achuu isaa ani argu nan danda'e. Warri abdiin kutatan sun keessaa Caaffata Qulqullaa'oo irraa yeroo turtii keessa akka jiran, mul'anni sun akka raawwatamu obsaadhaan eeguu akka qaban hubatan. Ragaan inni isaanii Gooftaa isaanii bara 1843 keessatti eeguuf isaan geggeesse sunuma, bara 1844 keessattis Isa akka eegan isaan taasise. Haa ta'u malee baay'een isaanii humna amantii isaanii bara 1843 keessatti mul'ate sana akka hin qabne ani arge. Abdiin kutannaan isaanii amantii isaanii dadhabse ture." Early Writings, 247.

Seenaa Milariitotaa Yohaannis boqonnaa kudhan keessatti bakka bu'u, seenaa ergamaa isa jalqabaa fi isa lammaffaa ti. Bu'uun ergamaa isa jalqabaa ergaa tokkoo wajjin, akkasumas bu'uun ergamaa isa lammaffaa ergaa tokkoo wajjin, jalqaba seenaalee isaanii addaddaa agarsiisu; isaan lamaanis abdiin kutanna keessatti xumuraman, garuu Yohaannis caalaatti kallattiidhaan seenaa guutuu ergamoota lamaananii agarsiisaa jira. Erga Onkololeessa 22, 1844 booda illee, yeroo ergamaan sadaffaan ergaa tokkoo wajjin dhufe, abdiin kutannaan fincila 1863 keessa mul'ate, yeroo ergaa tokkoon jalqabamee abdiin kutannaadhaan xumamuuf ragaa sadaffaa ta'ee ni dhihaata.

Muffannoon jalqabaa ergamaa sadaffaatii kan bara Adoolessa 18, 2020 irratti ta'e, muffannaa jalqabaa warra Millerootaa wajjin wal fakkaata ture. Dhugaan tokko akkuma dhugaan bara 1844 Gooftaan lakkoofsa keessaa muraasa irratti harka Isaa diriirsee dogoggora tokko dhoksuun chaappaa itti kaa'ameetti, akkasuma chaappaa itti kaa'ame ture; dogoggorri sunis muffannaa jalqabaa warra Millerootaa fide. Booddee yommuu dogoggorri sun hubatame, chaappaan dogoggorichaa hiikame ture; akkuma Leenci gosa Yihudaa harka Isaa irraa kaasetti. Dogoggorri

Adoolessa 18, 2020, kan dhufe, harki Isaa Onkololeessa 22, 1844 irratti ol kaafamee akka ture utuu inni dubbachaa, “yeroon si’achi hin jiru” jedhee labsuutti, sana beekuu diduuni.

inni sochiin Filadelifiyaa sochii ergamaa jalqabaa keessatti mufannaa isa jalqabaatii ta’e, yookaan sochii Laa’odiiqeyaa ergamaa sadaffaa keessatti mufannaa isa jalqabaatii ta’e, harki Isaa mallattoo karaa sana bakka bu’a. Eebila 19, 1844 fi Adoolessa 18, 2020 irratti, mufannaan sun yeroo bittinnaa uumee ture. Warri Hagayya 11, 1840 yookaan Fulbaana 11, 2001 irratti walitti qabamanii turan ni bittinnaa’an; sana boodas Kiristoos yeroo lammaffaatiif saba Isaa walitti qabu jalqabe.

Inni Fulbaana 11, 2001 irraa eegalee saba walitti qabaa ture; sababiin isaas, akkuma cuupha Kiristoosiin bakka buufametti, yeroo mallattoon Waaqayyoo gadi bu’utti Inni bartoota Isaa walitti qabuu jalqaba malee, sana dura miti. Achiis, bittinnaa’ina tokko booddee, Kiristoos saba Isaa yeroo lammaffaatti walitti qaba. Kiristoos cuuphaa Isaa irraa eegalee bartoota Isaa walitti qabee ture; bittinnaa’ina fannoo irraa madde booddees, bartoota Isaa yeroo lammaffaatti walitti qabuu jalqabe. Dhugaan raajii walitti qabamuu yeroo lammaffaa, isa Adoolessa 2023 keessatti jalqabe, keessaa isa Adoolessa 18, 2020 irratti cufamee ture keessaa tokko ture; ta’us, inni ifatti kutaa seenaa Millerootaa ture.

Daani’el boqonnaa kudha tokkoffaa keewwata afurtama keessatti, bineensi boolla gadi fagoo keessaa ba’e bara 2020 keessa gaanfota lamaan bineensa lafaa sanaa ajjeese. Adoolessa bara 2023 keessatti, Gooftaan saba Isaa kan bara dhumaa yeroo lammaffaaf walitti qabuu jalqabe. Adeemsi walitti qabuu kun seenaa qulqulluu Millerite keessatti bakka buufameera; seenaa sana keessattis, yeroo lammaffaaf saba Isaa walitti qabuu irratti dhugaa-baatota seenaa lama ni jiru. Adeemsi walitti qabuu kun qaama raajii tokkoo ta’ee hanga Adoolessa 2023tti cufamee ture. Hojiin yeroo lammaffaaf saba Isaa walitti qabuu seenaa lola Yukireen keessatti, pirezidaantii saddeettaffaa kan torban keessaa ta’e yeroo lammaffaaf filatamuu isaa dura jechuunis ni raawwatama.

Gooftaan Onkololeessa 11, 1840, Gooftaan sochii Millerite walitti qabe, walitti qabama sanas seensifama chaartii 1843tiin mallatteesse; chaartiin kun Caamsaa 1842 keessatti maxxanfame. Chaartiin kun ergaa bu’uuraa bakka bu’a ture; yeroo sana Inni bu’uura mana qulqullummaa Millerite kaa’aa tureetii. Bu’uun ergamaa Mul’ata boqonnaa kudhanii, Onkololeessa 11, 1840 irratti, cuuphaa Kiristoos wajjin wal qixa ta’a; kunis wantoota biroo keessaa jalqaba Kiristoos duuka-buutota Isaa filachuu mallatteesse.

“Waamicha Yohaannisii fi Andiriyaasii fi Simoonii, Fiiliphoosii fi Nataanaa’elii wajjin hundeen waldaa Kiristaanaa ijaaruun jalqabame. Yohaannis bartoota isaa keessaa lama gara Kiristoositti qajeelche. Sana booddee inni keessaa tokko, jechuunis Andiriyaas, obboleessa isaa argatee, gara Fayyisaatti isa waame. Achiis Fiiliphoos waamame; innis Nataanaa’el barbaaduuf deeme.” *The Desire of Ages*, 141.

Hojiin Wiiliyaam Miiliir bara xumuraa bara 1798 irraa jalqabee hanga Hagayya 11, 1840tti hojiin isaa hojii Yohaannis Cuuphaa bakka bu’e; garuu yeroo ergamaan Mul’ata boqonnaa kudhanii bu’e, akkuma bu’iinsa Hafuura Qulqulluu yeroo cuuphaa Kiristoositti fakkeenya ta’een, Gooftaan bartoota Isaa hundee ta’an “walitti ni qabe.” Dhugaa baatonni lamaan kun akka Kiristoos yeroo ergamaan Mul’ata boqonnaa kudha saddeetii bu’e, Fulbaana 11, 2001tti saba Isaa guyyoota

dhumaa walitti qabe agarsiisu; garuu akkuma warra Miiliiriiwotaan ture, isaanis qaama keessaa torban momoggoggoowwan chaappaan cufamanii turan keessaa tokkoon qoratamuu qabu turan; ergasii Gooftaan saba Isaa yeroo lammaffaaf walitti ni qaba.

Walitti qabannaa lammaffaan ummata Waaqa guyyaa dhumaa, seenaa xumura lakkoofsa kudha-tokko boqonnaa kudha-tokko kan Daani’el keessatti agarsiifame keessatti jalqabe; kunis injifannoo Puutiin irratti Ukraayin argate dura xiqqoo, akkasumas lakkoofsa kudha-lama dura, bakka ragaan raajii Raashiyaa fi Puutiin itti xumuramu keessatti ture. Kanaafuu Daani’el boqonnaa kudha-tokko, lakkoofsa kudha-tokko, Mul’ata boqonnaa kudha-tokko, lakkoofsa kudha-tokko wajjin wal-simaa dha; sababiin isaas achitti dhugaa-baatonna lamaan deebi’anii jireenyatti fidamu.

Seenaa qulqulluu sochii Miilerotaa keessatti, Gooftaan abdi kutannaa Ebla 19, 1844 booda yeroo lammaffaaf saba Isaa walitti qabuu jalqabe; yeroo sanattis wanti Gooftaan saba Isaa walitti qabuuf itti fayyadame, isaanii fakkeenya durboota kudhan Maatewos boqonnaa digdamii shan keessatti ibsame keessa yeroo turtii raawwachaa akka jiran, akkasumas Habakuuq boqonnaa lama keessatti, beekuu isaanii ture. Miilerotanni haala isaanii hubatanii deebi’uuf, akka isaan Dubbii raajii Waaqayyoo keessatti bakka bu’anii jiran of beekuu qabu turan. Isaan, warra saba Isaa ta’uu isaanii qofa himatan irraa adda ta’anii, akka isaan dhugumaan saba Waaqayyoo ta’an arguu barbaachisa ture. Inni saba Isaa abdi kutatan walitti qabaa yeroo turetti, mallattoo saboota Ormaatiif ol qabamu keessaa fakkeenya kennaa ture; kanaanis saba Isaa dhugaa garuu abdi kutate, fi warra saba Isaa ta’uu isaanii qofa himatan gidduutti garaagarummaa jiru cimsee ibsaa ture.

ଆଉ ସହେ ଦିନରେ ଯିଶୟାଜ୍ଜକର ଗୋଟିଏ ମୂଳ ହବେ, ଯାହା ଜନମାନଜ୍ଜକ ପାଇଁ ଏକ ପତାକାସ୍ତ୍ରରୂପ ଦର୍ଶାୟାମାନ ହବେ; ଜାତିମାନେ ତାହାଜ୍ଜକୁ ଖୋଜିବେ; ଏବଂ ତାହାଜ୍ଜକର ବିଶ୍ୱରାମ ଗୋଟିଏରବମୟ ହବେ। ଆଉ ସହେ ଦିନରେ ଏହା ଘଟିବ ଯେ, ପୂର୍ବରୁ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ପୁନର୍ବାର ନିଜ ହସ୍ତେ ପୂରସାରିତ କରିବେ, ଯେଣେକି ନିଜ ଲୋକମାନଜ୍ଜକର ଅବଶିଷ୍ଟ ଅଂଶକୁ ଉଦଧାର କରିବେ, ଯେଉଁମାନେ ଅବଶିଷ୍ଟ ରହିଥିବେ—ଅଶ୍ୱଶୂରରୁ, ମିଶରରୁ, ପଥରୋସରୁ, କୁଶରୁ, ଏଲାମରୁ, ଶିନାରରୁ, ହାମାଥରୁ, ଏବଂ ସମୁଦ୍ରର ଦୃଢ଼ପସମୁହରୁ। ଆଉ ସେ ଜାତିମାନଜ୍ଜକ ପାଇଁ ଏକ ପତାକା ଉଦଧତ କରିବେ, ଏବଂ ଇସ୍ରାଏଲର ତଡ଼ିତମାନଜ୍ଜକୁ ସମାବଶେ କରିବେ, ଏବଂ ପୃଥିବୀର ଚାରି କୋଣରୁ ଯିହୁଦୀର ରକ୍ଷାକାରୀମାନଜ୍ଜକୁ ଏକତ୍ର କରିବେ। ଯିଶାୟା 11:10-12.

Yommuu raajiiin Ermiyaas namoota Ebla 19, 1844 irratti abdi kutatan bakka bu’u, inni akka kanaatti ibse: inni si’achi “walga’ii qoostotaa” wajjin wal hin hidhatu; isaanis raawwii dhabuun raajii bara 1843 akka ragaatti fayyadamuudhaan warri Ermiyaasiin bakka bu’aman raajota sobaa ta’uu isaanii mirkaneessu turan.

Ani walga’ii qoosaa’itootaa keessa hin teenye, hin gammades; harki kee sababeeffachuun kophaa koo nan taa’e; ati dheekkamsa natti guutteertaatii. Ermiyaas 15:17.

“Walga’ii qoostotaa” warra Ermiyaasiin bakka bu’aman sana gad baasee ture.

“Namoonni baay’een obboloota isaanii warra hin amanneen ari’ataman. Namoonni tokko tokko iddoo isaanii waldaa keessatti eeguuf jedhaniitii, abdi isaanii ilaalchisee callisuu irratti walii galan; garuu kaan amanamummaan Waaqayyof qaban dhugaa Inni amanannaa isaanii jala kaa’e akkasitti dhoksuun akka isaan hin eeyyamne itti dhaga’ame. Namoonni muraasa hin taane Kiristoos dhufuuf jiru akka amanaman ibsuun isaanii qofaaf waldaa wajjin tokkummaa qabachuu irraa addaan kutaman. Warra qormaata amantii isaanii kana baatanif dubbii raajichaa

kun baay'ee gatii guddaa qaba ture: 'Obbolloonni keessan warri isin jibban, maqaa Kootiif isin ari'anis, "Waaqayyo haa ulfina argatu" jedhan; inni garuu gammachuu keessaniif ni mul'ata, isaanis ni qaana'u.' Isaayaas 66:5." The Great Controversy, 372.

Yeroo Gooftaan mallattoo saba Ormaaf ol kaasu, yeroo inni harka isaa yeroo lammaffaatiif diriirsee hafe keessaa saba isaa, warra ari'atamtoota Israa'el ta'an walitti qabu sanitti ni ta'a. Isaan warra kana booda "walga'ii qoostotaa" keessa hin teenyedha.

"Hiddi Isey" mallattoo sarara dhiigaa lamaati; tokko Yihudummaa irraa, inni kaan immoo sarara dhiigaa Yihudummaa alaa irraa walitti makameedha; innis sarara dhiigaa Yesus qofa utuu hin ta'in, walitti makamuun Waaqummaa fi namaummaas mallatteessa; sababiin isaa, mallattoon ol kaafamu ummata bara baraan haala fi muuxannoo walitti makamuun Waaqummaa fi namaummaa keessatti cufamanii jiru bakka bu'a; kunis akkasuma keessatti Daniel boqonnaa kudha tokko lakkoofsa kudhan keessatti mallattoo "danqaa jaba" jedhuun ibsameera. Lakkoofsa kudhan keessatti, yeroo cufamuu nama kuma dhibba afurtamii afurii fi kuma afurii, hubannoo raajii danqaa jabaatiin, jechuunis mataan ta'e sanaan, akeekameera. Seenaa lakkoofsa kudha tokkoo fi waraana Yukireen keessatti, Gooftaan warra baafamanii, warra abdi kutatan walitti qabuu irratti harka Isaa yeroo lammaffaatiif diriirsa.

Kanaaf, dhugaa ba'umsa Daani'el kudha tokko akka caasaatti fayyadamuudhaan, seenaa raajii keessatti seenuu mootummaa paaphaasii, seera Dilbataa dura xiqqoo dura jiru adda baasnee jirra. Trumpiin bakka buufamee akka aggaammii Rippabilikaanaa, inni torban keessaa ta'ee saddeettaffaa ta'uu isaatiin, hojii waldaa fi mootummaa walitti makuu jalqabu isaa arginee jirra. Sarara aggaammii gantuu Pirootestaantummaa, akka Maqaabewwootaan bakka buufametti qabna. Seenaa walfakkaataa lakkoofsa raajotaa sanaan bakka buufame keessatti, sarara qaqaawwee torbanii, isa akkasumas sarara fakkeenya durboota kudhaniiti, hojii fi muuxannoo dhibba tokkoo fi afurtamii afur kuma adda baasuun, akkasumas sarara ergamoota sadanii isa hojii aggaammii Pirootestaantii dhugaa ibsu irratti hojii irra oolchinee jirra. Seenaa sana keessatti, taateewwan aggaammii Pirootestaantii dhugaa keessaa tokko walitti qabamuu lammaffaadha.

Walitti qabamuun lammaffaan seenaa ergaa ergamaa lammaffaa keessatti raawwatame; akkasumas, inni seenaa ergamaa sadaffaa keessatti bara 1844 irraa jalqabee hamma 1863tti raawwatame; kunis seenaa warra Millerite keessaa dhugaa-baatota lama ta'anii Gooftaan harka Isaa yeroo lammaffaatiif diriirsee bushaayaa Isaa bittinnaa'e walitti qabuu isaa ni hundeesa.

“መስከረም 23 ቀን፣ እግዚአብሔር ሕዝቡ የቀሩትን ለማስመለስ እጁን ለሁለተኛ ጊዜ እንደ ዘረጋ አሳየኝ፣ እናም በዚህ የመሰብሰብ ዘመን ጥረቶች በእጥፍ መጨመር እንዳለባቸው። በመበተኑ ዘመን እስራኤል ተመታች እና ተቀደደች፤ ነገር ግን አሁን በመሰብሰቡ ዘመን እግዚአብሔር ሕዝቡን ይፈውሳል እና ቀስላቸውን ያስራል። በመበተኑ ዘመን እውነትን ለማስፋፋት የተደረጉ ጥረቶች እጅግ ትንሽ ተጽእኖ ነበራቸው፤ ትንሽ ነገር ብቻ ወይም ምንም አላከናወኑም፤ ነገር ግን በመሰብሰቡ ዘመን፣ እግዚአብሔር ሕዝቡን ለመሰብሰብ እጁን በዘረጋ ጊዜ፣ እውነትን ለማስፋፋት የሚደረጉ ጥረቶች የታሰበላቸውን ውጤት ያመጣሉ። ሁሉም በሥራው አንድ ልብ ሊሆኑ እና ትንሣኔ ሊሆኑ ይገባል። ማንኛውም ሰው አሁን በመሰብሰቡ ዘመን እኛን ለመመራት ምሳሌ እንዲሆኑ ወደ መበተኑ ዘመን መመልከቱ ስትተት እንደሆነ አይሆንም፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር አሁን ከዚያን ጊዜ የበለጠ ምንም ባያደርግልን፣ እስራኤል ፈጽሞ አትሰበሰብም ነበር።” Early Writings, 74.

Kutaa Dubbii Durii irratti dabalame keessatti, Obboleettiin White yaada amma tuqame sana ibsiti:

“3. Ilaalchi gooftaan ‘harka Isaa yeroo lammaffaatiif haftee saba Isaa deebisee fiduuf diriirsee ture,’ jedhu, fuula 74 irratti argamu, tokkummaa fi jabina yeroo tokko warra Kiristoosiin eggachaa turan gidduutti ture qofa kan agarsiisu, akkasumas Inni saba Isaa ammas tokkoomsuu fi ol kaasuu jalqabee ture jedhuu dha.” Early Writings, 86.

Seenaa qulqulluun qaqawwee torbanii, kan Hagayya 11, 1840 irraa jalqabee hanga Onkoloolessa 22, 1844tti ta’e, seenaa qulqulluu Onkoloolessa 22, 1844 irraa jalqabee hanga fincila bara 1863tti ta’e dursee fakkeesse. Sarara irratti sararaan, seenaa inni jalqabaa fakkeenya durboota ogeeyyii agarsiise; sarari lammaffaan immoo fakkeenya durboota gowwootaa dhiheesse. Seenaa lamaan keessatti ergamaan tokko ergaa nyaatamuu qabu waliin yeroo bu’e irraa kaasee jalqaban. Dhufaatiin ergamichaa seenaa lamaan keessatti adeemsa qormaataa jalqabsiise; adeemsi sun bittinneessuu fide; achiis bara 1849tti, Obboleettii White Gooftaan ammas yeroo lammaffaaf harka Isaa diriirsaa akka jiru argisiifamaa ture; yeroo kanattis warra Onkoloolessa 22, 1844 irratti bittinnaa’an walitti qabuuf ture.

Isaanii Guddichaan bittinnaa turan; akkuma warri ogeeyyiin Eebril 19, 1844 irratti abdi kutannaa isaanii isa duraa irratti bittinnaa turan sana. Walitti qabamni lammaffaan Gooftaan “ummata Isaa irra deebi’ee walitti qabuufii fi kaasuuf jalqabe” jedhee adda baase. Walitti qabama lammaffaa keessatti hojii Gooftaa keessatti mallattoo ol kaasuuntu jira; mallattoon sun warra ergaa irratti walii isaanii wajjin tokko ta’an, akkasumas namummaan isaanii Waaqayyummaa Isaa wajjin tokko ta’e dha. Kaayyoon mallattoo sanaa hoolota Waaqayyoo kan biraa Baabilon keessaa waamuudha; kunis dhiironnii fi dubartoonni mallattoo sana arguun raawwatama.

Mallattoon mallattoon warra yeroo qormaata seera Dilbataa keessatti namummaan isaanii Waaqummaa Kiristoosiitti tokkoomsiteedha. Kanaaf, walitti qabamuun lammaffaan “hundee Issey” ni adda baasa; inni ol qabama, fakkeenya raajii dachaa kan Ruut baata—Ruutis nama saba ormaa kan mallattoo sanaa walitti qabamtee Bo’oozii wajjin tokkoomteedha; Bo’ooziin immoo fakkeenya dhibba tokkoo fi afurtamii afur kumaati, akkasumas fakkeenya Furataa isa gatii Ruutiif kenne, fi fira dhihoo ishee tureeti. Uumama foon uffachuu keessatti Waaqummaan Kiristoos foon kufaa uumama namaa wajjin yommuu tokkoome, inni fira keenya dhihoo ta’e. Mallattoon ol qabamu, warra ergaadhaan tokkooman, warra seera Dilbataa dura hojii namummaa isaanii Waaqummaa Kiristoosiitti maxxansuun raawwatanidha.

Nuti barruu itti aanu keessatti qorannaa kana itti fufna.

“Dinagdeen Kitaaba Qulqulluu qorachuu isaatiin guddachaa deema. Barataan karaa kamitti yoo garagale iyyuu, ogummaa daangaa hin qabnee fi jaalala Waaqayyoo achitti mul’atee ni arga.

“Hiikni dinagdee Yihudootaa amma guutummaatti hin hubatamne. Dhugaan bal’aa fi gadi fagoon sirna isaa fi mallattoo isaa keessatti gaaddidduu ta’ee mul’ata. Wangeelli furtuu icciti isaa hiikudha. Beekumsa karoora furii irraa kan ka’e, dhugaan isaa hubannaaf ni banama. Mata dureewwan dinqisiisoo kanaa caalaa baay’ee hubachuun mirga keenya dha. Nuyi wantoota gadi fagoo Waaqayyoo ni hubachuu qabna. Ergamoonni dhugaa warra garaa cabaa qabuun

Dubbii Waaqayyoo qorachaa jiranii fi dheerina, bal'ina, gadi fagina, ol dheerina beekumsa Inni qofa kennuu danda'uuf kadhachaa jiranitti mul'ifaman keessa ilaaluu hawwu.”

“Akkuma seenaa addunyaa kanaa gara xumuraatti dhihaannu, raajiiwwan guyyoota dhumaa wajjin walqabatan addatti qorannaa keenya ni gaafatu. Kitaabni dhumaa Caaffata Kakuu Haaraa guutummaatti dhugaa nuti hubachuu qabnuun guutameera. Seexanni yaada namoota baay'ee jaamseera; kanaafis Mul'ata qorannaa isaanii akka hin taaneef sababii kam iyyuu argachuudhaan gammadu turan. Garuu Kiristoos karaa tajaajilaa Isaa Yohaannis asitti wantoota guyyoota dhumaa keessatti ta'an beeksiseera; akkas jedhas, 'Namni dubbisu sun ebbifamaadha; warri dubbii raajii kanaa dhaga'anii, wantoota isa keessatti barreeffaman eeganis ebbifamoodha.' Mul'ata Yohaannis 1:3.”

“Kun jireenyi bara baraa isa kana,' jedhe Kiristoos, 'akka isaan Si Waaqa dhugaa tokkicha taate beekan, akkasumas Yesus Kiristoosin isa Ati ergite.' Yohaannis 17:3. Maaliif gatii beekumsa kanaa hin hubannu? Maaliif dhugaan ulfina qabeessi kun garaa keenya keessatti ibsaa hin ta'u, hidhii keenya irratti hollachaa hin mul'atu, akkasumas guutummaa eenyummaa keenya keessatti hin babal'atu?”

“Dubbi Isaa nuu kennuudhaan, Waaqayyo dhugaa fayyina keenyaaf barbaachisaa ta'e hundumaa akka keenyaatti qabsiiseera. Kumaatamni boolla bishaanii jireenyaa kana keessaa bishaan waraabatan iyyuu, dhiyeessiin isaa hin hir'atu. Kumaatamni Gooftaa of dura kaa'atanii, isa ilaaluudhaan bifa isumaatti jijjiiramaniru. Isaan waa'ee amala Isaa yeroo dubbatan, Kiristoos isaaniif maal akka ta'e, isaanis Kiristoosiif maal akka ta'an yeroo himan, hafuurri isaanii keessaa ni boba'a. Garuu qorattoonni kun mata dureewwan guguddoo fi qulqulluu kana hin fixne. Kumaatamni dabalataanis hojii icciti fayyinaa qorachuun irratti bobba'uu danda'u. Akkuma jireenyi Kiristoosii fi amala ergama Isaa irratti yaadni godhamu, yaalii dhugaa bira ga'uuf godhamu hundatti xiyyaawwan ifaa caalaatti ifatti ni ibsu. Qorannoon haaraan hundi waan hanga ammaatti ifa hin baafamin caalaa gadi fagoo ta'ee nama hawwatu tokko ni mul'isa. Mata dureen kun hin dhumu. Qo'annaan foon uffachuu Kiristoos, aarsaa Isaa araaraa godhu, fi hojii Isaa gidduu-galeessa ta'uu, hamma yeroon jiru hunda sammuu barataa cimsee hojjetu ni qabata; innis waggoota isaa lakkoobsa hin qabne samii ilaalee, 'Iccitiin waaqeffannaa guddaadha' jedhee ni labsa.”

“Bara bara keessa wanta nuti asitti ibsa argachuun nuuf danda'amu sana argannee utuu jirru hubannaa keenya nuuf banu ture ni baranna. Mata-dureen furuu bara baraa hunda keessatti garaa, sammuu fi arraba warra furamanii ni hojii irra oola. Isaan dhugaa Kiristoos bartoota Isaa irratti banuu hawwaa ture, garuu amanti ittiin hubatan waan hin qabneef qabachuu hin dandeenye ni hubatu. Bara baraan fi bara baraan ilaalchi haaraan guutummaa fi ulfina Kiristoos irratti ni mul'ata. Bara dhuma hin qabne hunda keessatti Abbaan Manaa amanamaan qabeenya Isaa keessaa wantoota haaraa fi moofaas ni baasa.” Christ's Object Lessons, 132–134.